

**Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych
ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego dla branżowej szkoły I stopnia**

***To się czyta!* Edycja 2024**

Klasa I

Tematyka lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Podróż w życiu człowieka	- określić temat fragmentu utworu Leszka Kołakowskiego	- wskazać przykładowe cele podróżowania - podać synonimy słowa <i>podróż</i>	- uzasadnić własną opinię o podróżowaniu, stosując odpowiednio dobraną argumentację	- wymienić przykłady negatywnych i pozytywnych doświadczeń, związanych z wędrówką	- omówić motyw podróży w wybranych tekstach kultury
Podróże Odyseusza w mitologii greckiej	- określić ramy czasowe starożytności - wyjaśnić pojęcia: <i>mit</i> , <i>mitologia</i> - zrelacjonować treść fragmentu wybranego mitu o Odyseuszu	- wymienić cechy gatunkowe mitu - omówić wybrane przygody Odyseusza - posługiwać się słownikiem frazeologicznym języka polskiego	- wyjaśnić znaczenie wybranych związków frazeologicznych związanych z mitologią - zredagować charakterystykę Odyseusza	- wymienić najważniejszych twórców literatury i sztuki starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu - wskazać najważniejsze cechy sztuki antycznej	- wyszukać motywy mitologiczne w przykładowych utworach literackich, filmowych, w tekstach kultury popularnej
Formy i funkcje czasownika	- wskazać znaczenie czasownika jako części mowy - odmieniać czasownik przez osoby, czasy, rodzaje, tryby	- rozróżniać formy osobowe i nieosobowe czasownika - określać formy fleksyjne czasownika	- wskazać w tekście czasowniki dokonane i niedokonane, przechodnie i nieprzechodnie - wyróżniać stronę czynną, bierną i zwrotną czasownika	- określać funkcje czasownika w tekście	- stosować poprawnie konstrukcje ze stroną bierną i czynną czasownika, zależnie od typu tekstu

Jakie miejsca odwiedzają współcześni wędrowcy?	- zrelacjonować podróż współczesnego wędrowca – turysty, podróżnika – na podstawie wybranego tekstu	- wskazać cechy bloga jako wypowiedzi internetowej	- stworzyć poprawną pod względem stylistycznym i ortograficznym wypowiedź pisemną na temat wymarzonej podróży	- scharakteryzować język i styl wybranych fragmentów bloga na temat podróży	- wskazać i omówić przykładowy tekst kultury autorstwa znanego współczesnego podróżnika
Uchodźstwo i emigracja	- zreferować treść reportażu Agaty Diduszko-Zyglewskiej <i>Opowieści imigrantów</i>	- wyjaśnić terminy: <i>reportaż, emigracja, uchodźstwo</i>	- wymienić cechy reportażu jako gatunku z pogranicza literatury i dziennikarstwa	- rozróżnić rodzaje reportażu: społeczno-obyczajowy, wojenny, sportowy, podróżniczy	- podać przykłady różnych rodzajów reportażu - uzasadnić swoją opinię na temat nadawania statusu uchodźcy
Wyprawy bohaterów powieści fantasy	- wskazać elementy świata przedstawionego w utworze George'a R.R. Martina	- wskazać cechy gatunkowe literatury fantasy na podstawie fragmentu <i>Tańca ze smokami</i>	- zredagować opowiadanie o dalszych przygodach bohatera utworu George'a R.R. Martina	- wymienić elementy magiczne, legendarne i baśniowe w dowolnym utworze fantasy	- podać przykłady utworów z gatunku fantasy, omówić wybrany utwór literacki, film lub serial
Długa podróż – pisownia wyrazów z ó, u, ż, rz	- przedstawić podstawowe zasady poprawnej pisowni wyrazów z ó, u, ż, rz	- przestrzegać w wypowiedziach pisemnych zasad pisowni wyrazów z ó, u, ż, rz	- wyjaśnić i stosować reguły pisowni wybranych zakończeń czasowników i rzeczowników	- utworzyć słowniczek zawierający słownictwo fachowe spotykane w zawodzie z zastosowaniem u, ó, ż, rz	- wyjaśnić, dlaczego twórcy wybranych utworów literackich zapisują niektóre wyrazy niezgodnie z regułami ortograficznymi
Podróże kosmiczne w filmach	- wyjaśnić termin <i>fantastyka naukowa</i>	- wymienić cechy gatunkowe utworów fantastycznonaukowych	- podać przykłady fantastycznonaukowych utworów literackich, filmów, seriali i gier komputerowych	- omówić motyw podróży kosmicznej w przykładowych filmach	- określć wpływ rozwoju techniki i nauki na jednostkę i społeczeństwo w wybranych utworach fantastycznonaukowych
Podsumowanie – podróż w kulturze	- wymienić przykładowy utwór literacki, w którym pojawia się motyw podróży - wyjaśnić terminy: <i>mit, referat</i> - podać przykładowych bohaterów mitów greckich	- uzasadnić, że mity ukazują wierzenia starożytnych Greków - wymienić cechy referatu jako formy wypowiedzi	- przedstawić postać Odyseusza jako mitologicznego tułacza - przygotować plan referatu na temat podróży w filmie i literaturze	- wskazać różne cele i motywacje podróżowania - zredagować referat na wybrany temat	- przedstawić referat w formie prezentacji multimedialnej z zastosowaniem zasad dobrej prezentacji

Formy i funkcje rzeczownika i przymiotnika	- określać rzeczowniki i przymiotniki jako odmienne części mowy - odmieniać przymiotniki przez przypadki i rodzaje	- wskazać formę fleksyjną rzeczowników i przymiotników w tekście - stopniować przymiotniki - wyróżniać rzeczowniki pospolite i własne	- określić związek rzeczownika z przymiotnikiem jako związek zgody - wyróżnić związki zgody w zdaniu	- poprawnie odmieniać nazwiska - podać przykłady rzeczowników występujących tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej	- wyjaśnić i stosować zasady pisowni rzeczowników odczasownikowych, w tym nazw czynności wykonywanych w zawodzie
Problemy wieku dorastania	- zrelacjonować wydarzenia ukazane we fragmencie powieści <i>Jedynaczka</i> Andrzeja Klawittera i wymienić elementy świata przedstawionego utworu, w tym bohaterów	- posługiwać się terminami: <i>narracja</i> , <i>narrator</i> , <i>narracja pierwszoosobowa</i> , <i>narracja trzecioosobowa</i>	- wskazać problemy dorastania przedstawione w powieści Andrzeja Klawittera - określić typ narracji w przykładowym utworze literackim	- wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych reprezentujących slang młodzieżowy	- wskazać przykłady wydarzeń z okresu II wojny światowej, zakłamywanych w okresie PRL-u
Ludzki los w mitologii greckiej	- zreferować treść fragmentu <i>Mitologii</i> Jana Parandowskiego (<i>Bóstwa doli i spraw ludzkich</i>)	- określić Mojry jako boginie przeznaczenia w mitologii greckiej	- wyjaśnić pojęcie <i>fatum</i> - przedstawić wpływ bóstw na ludzkie losy według mitologii greckiej – na podstawie mitu o Mojrach	- porównać opis Mojr w mitach oraz samodzielnie odszukanych źródłach	- wyjaśnić, dlaczego wiara w Mojry przetrwała w greckiej tradycji ludowej i stała się jej częścią
O przenikaniu się przeszłości i teraźniejszości	- poprawnie posługiwać się terminami: <i>fabuła</i> , <i>wątek</i>	- rozpoznać fabułę i wątek główny we fragmencie powieści Josteina Gaardera <i>Dziewczyzna z pomarańczami</i>	- stworzyć wypowiedź: opis przedmiotu – pamiątki rodzinnej	- zebrać związki frazeologiczne ze słowem <i>czas</i> i wyjaśnić ich znaczenie	- wykazać znaczenie fotografii i filmów dla ludzkiej pamięci, emocji i przeżywania czasu – na wybranych przykładach
Utrata jako doświadczenie łączące ludzi w <i>Iliadzie</i> Homera	- określić tematykę i wymienić głównych bohaterów <i>Iliady</i> Homera	- wyjaśnić termin <i>epos</i> - omówić wybrany wątek <i>Iliady</i> Homera na podstawie fragmentów <i>Pieśni XXIV</i>	- wskazać cechy gatunkowe eposu - uzasadnić, że <i>Iliada</i> Homera jest eposem, na podstawie wybranych cech utworu	- odszukać w różnych źródłach i przedstawić informacje na temat Troi i wojny trojańskiej - podać przykłady porównań homeryckich	- uzasadnić na podstawie <i>Iliady</i> i innych utworów, że utrata najbliższych stanowi uniwersalne ludzkie doświadczenie
Gry z czasem w fantastyce naukowej	- zrelacjonować wydarzenia opisane w poznanych fragmentach <i>Dzienników gwiazdowych</i> Stanisława Lema	- uzasadnić, że <i>Dzienniki gwiazdowe</i> to przykład literatury fantastycznonaukowej	- wskazać przykład książki, filmu lub gry, których bohaterowie podróżują w czasie	- omówić motyw podróży w czasie w dowolnych utworach literackich, filmach, grach komputerowych	- stworzyć poprawną pod względem stylistycznym i językowym wypowiedź: opowiadanie na temat pętli czasu

Podsumowanie – człowiek i tajemnice czasu	- wymienić poznane utwory, w których pojawił się motyw czasu, i określić ich tematykę	- wyjaśnić terminy: <i>narracja, narrator, fabuła, wątek, epos</i>	- wskazać utwory, w których wykorzystano motywy przemijania, utraty bliskich oraz przeznaczenia	- omówić związek człowieka i czasu w przykładowych utworach literackich i filmach	- określić, jak przeszłość może być obecna w teraźniejszości na podstawie wspomnień, fotografii i filmu
Formy i funkcje liczebnika i zaimka	- rozróżniać liczebniki i zaimki oraz podać przykłady tych części mowy	- wyróżniać rodzaje liczebników: główne, porządkowe, zbiorowe, ułamkowe, nieokreślone	- wyróżniać rodzaje zaimków: rzeczowne, przymiotne, liczebne, przysłówkowe - poprawnie odmieniać liczebniki wielowyrazowe	- określać formę fleksyjną zaimków i liczebników w tekście - stosować w wypowiedziach poprawne formy liczebników i zaimków	- określać funkcje zaimków i liczebników w zdaniach
Człowiek przed trudnym wyborem	- wskazać elementy świata przedstawionego w powieści <i>Igrzyska śmierci</i> : czas, miejsce, bohaterów, fabułę	- zrelacjonować przebieg wydarzeń we fragmencie powieści <i>Igrzyska śmierci</i>	- wyjaśnić termin <i>argument</i> - ocenić decyzję bohaterki <i>Igrzysk śmierci</i> : poświęcenie siebie dla najbliższych	- sformułować i stosować argumenty w wypowiedzi pisemnej lub dyskusji na temat: <i>Dlaczego ludzie walczą ze sobą?</i>	- podać przykłady utworów literackich i filmowych dotyczących okrucieństwa władzy oraz przemocy i jej skutków
Konflikt wartości w <i>Antygonie</i> Sofoklesa	- przedstawić przebieg najważniejszych wydarzeń w tragedii Sofoklesa <i>Antyгона</i>	- scharakteryzować głównych bohaterów utworu Sofoklesa: Antygonę i Kreona - wyjaśnić terminy: <i>dramat, tragedia antyczna, rozprawka</i> - określić <i>Antygonę</i> jako tragedię antyczną	- opisać cechy tragedii antycznej: jedność miejsca, czasu i akcji, budowę, rolę chóru, konflikt tragiczny - przygotować plan rozprawki	- wyróżnić racje Kreona i racje Antygony oraz określić konflikt wartości prowadzący do tragicznego finału - napisać rozprawkę na temat sporu Kreona i Antygony	- przygotować wypowiedź pisemną lub ustną na temat konsekwencji postawy wierności własnym poglądom i uzasadnić opinię dowolnymi przykładami literackimi
W teatrze starożytnym i współczesnym	- określić miejsce i epokę powstania teatru europejskiego	- wyjaśnić, czym zajmuje się reżyser - wskazać obrzędy dionizyjskie jako początki teatru i dramatu w starożytnej Grecji	- poprawnie posługiwać się terminem <i>inscenizacja</i> - opisać wygląd starożytnych budowli teatralnych, posługując się terminami: <i>theatron, orchestra, skene, proskenion</i>	- wymienić podobieństwa i różnice pomiędzy starożytnym teatrem greckim a teatrem współczesnym	- przygotować prezentację multimedialną o teatrze starożytnym, posługując się różnymi źródłami wiedzy

			- podać cechy charakterystyczne współczesnego teatru		
Człowiek i jego dążenia	- wskazać, że Wisława Szymborska jest laureatką Literackiej Nagrody Nobla - wyjaśnić termin <i>podmiot liryczny</i> - określić temat wiersza <i>Sto pociech</i>	- wymienić ludzkie dążenia, potrzeby i słabości wskazane przez podmiot liryczny utworu Wisławy Szymborskiej <i>Sto pociech</i>	- określić stosunek podmiotu lirycznego wiersza <i>Sto pociech</i> do pragnień i słabości człowieka - wyjaśnić tytuł wiersza	- wyjaśnić termin <i>ironia</i> i wyodrębnić elementy ironiczne w wierszu	- dokonać samodzielnej interpretacji wiersza <i>Sto pociech</i>
Opowieść o wygnaniu z raju w Księdze Rodzaju	- wyjaśnić terminy: <i>Stary Testament, Biblia, Księga Rodzaju, Genesis</i> - zakwalifikować Biblię jako dzieło z okresu starożytności	- omówić przykładową opowieść z Księgi Rodzaju - wymienić przyczyny i skutki złamania boskiego zakazu przez Adama i Ewę	- scharakteryzować Księgę Rodzaju jako symboliczną opowieść o początkach świata i ludzkości - korzystać ze słownika frazeologicznego - wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych związanych z Biblią	- opisać relacje człowieka z Bogiem w Księdze Rodzaju - omówić budowę tekstu biblijnego - wskazać znaczenie Biblii dla wyznawców judaizmu i chrześcijaństwa	- analizować wybrany obraz nawiązujący do opowieści o wygnaniu z raju
Pochwała ludzkiej zaradności i siły (o filmie <i>Marsjanin</i>)	- wyjaśnić terminy: <i>recenzja, film fantastycznonaukowy</i>	- omówić losy bohatera <i>Marsjanina</i> na podstawie przykładowych recenzji lub filmu Ridleya Scotta	- wymienić cechy recenzji jako gatunku publicystycznego	- sformułować własną ocenę filmu <i>Marsjanin</i>	- odszukać i przedstawić informacje o wybranym filmie science fiction Ridleya Scotta, ukazującym wizję przyszłości
Podsumowanie – konflikty i ludzkie dążenia	- podać przykłady dzieł literatury starożytnej: <i>Biblia, Antygona</i>	- opisać ludzkie pragnienia i dążenia na podstawie wybranych utworów, w tym tragedii Sofoklesa	- uzasadnić, że <i>Antygona</i> jest dramatem antycznym	- wyjaśnić, na czym polega konflikt wartości w przykładowych utworach, w tym w <i>Antygonie</i>	- wskazać przykłady ironii w codziennym języku lub dowolnym utworze literackim
Nieodmienne części mowy i ich znaczenie	- wymienić nieodmienne części mowy	- wskazać nieodmienne części mowy w przykładowym tekście - wyróżnić przyimek i wyrażenie przyimkowe w tekście	- odróżnić spójniki współrzędne i podrzędne - określać funkcje przyimków, spójników i wykrzykników w wypowiedzeniach	- stosować zasady poprawnej pisowni partykuł - tworzyć instrukcję obsługi wybranego	- określić funkcje znaczeniowe partykuł w tekście - podać przykłady wyrazów, które stanowią

		<ul style="list-style-type: none"> - stopniować przysłowki - wyszukać wyrażenia przyimkowe w tekście 		urządzenia używanego w danej branży	różne części mowy w różnych zdaniach
Młodzi ludzie wobec cierpienia i śmierci	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić termin <i>motyw</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - zrelacjonować treść fragmentu powieści <i>Drugie bicie serca</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - nazwać emocje bohaterów fragmentu powieści <i>Drugie bicie serca</i> - podać przykłady motywów wędrownych 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić motyw cierpienia i śmierci we fragmencie powieści <i>Drugie bicie serca</i> - porównać dawne i współczesne obrzędy pogrzebowe 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać sposoby osławiania cierpienia i śmierci w religii, sztuce, mediach
Hiob – człowiek cierpiący	<ul style="list-style-type: none"> - zrelacjonować treść fragmentów <i>Księgi Hioba</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować <i>Księgę Hioba</i> jako przykład tekstu biblijnego 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić postawę Hioba wobec nieszczęścia - scharakteryzować Hioba jako człowieka cierpiącego 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych, związanych z Hiobem 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić motyw niezawinionego nieszczęścia w wybranych utworach literackich i filmowych
Komiczne wyobrażenie śmierci	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać bohaterów fragmentu powieści <i>Mort</i> i omówić jego treść 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić termin <i>komizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić komiczny sposób przedstawienia śmierci we fragmencie powieści fantazy Terry'ego Pratchetta 	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnić komizm sytuacyjny, językowy i komizm postaci 	<ul style="list-style-type: none"> - podać przykłady zastosowania różnych rodzajów komizmu w wybranych utworach literackich i filmowych
Śmierć w życiu średniowiecznego człowieka	<ul style="list-style-type: none"> - określić <i>Rozmowę Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> jako przykład literatury średniowiecznej - wskazać ramy czasowe średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> - określić tematykę <i>Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> - wyjaśnić termin <i>archaizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić najważniejsze cechy kultury i sztuki średniowiecznej - wskazać motywy typowe dla średniowiecza w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> - wyjaśnić terminy: <i>teocentryzm</i>, <i>uniwersalizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić średniowieczną wizję świata i człowieka na podstawie <i>Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> - wskazać przykłady archaizmów w wierszu i wyjaśnić ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić na wybranych przykładach motyw <i>danse macabre</i> w poezji lub malarstwie
Śmierć i życie we współczesnym serialu	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, co to jest serial - podać przykład serialu lub filmu poruszającego temat śmierci 	<ul style="list-style-type: none"> - określić tematykę serialu <i>Sześć stóp pod ziemią</i> i wymienić jego bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić zalety serialu opisane w recenzji Nikodema Pankowiaka 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnić, dlaczego serial <i>Sześć stóp pod ziemią</i> został uznany za przełomowy w historii telewizji 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić motyw śmierci w wybranych współczesnych serialach i filmach

Podsumowanie – człowiek wobec cierpienia i śmierci	- wymienić przykładowe utwory poruszające temat śmierci	- scharakteryzować postawę Hioba wobec cierpienia	- omówić motyw śmierci w <i>Rozmowach Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> i poznanych utworach współczesnych	- wskazać różne postawy człowieka wobec cierpienia i śmierci w wybranych utworach literackich i filmowych	- uzasadnić, że religia i sztuka stanowią próbę wyjaśnienia sensu cierpienia i śmierci
Zdania pojedyncze w tekstach	- rozróżniać zdania i równoważniki zdania, zdania pojedyncze i złożone	- wyszukać główne części zdania w zdaniu pojedynczym - rozpoznać orzeczenie czasownikowe i imienne	- wyróżniać rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzenia - wskazać w tekście zdania bezpodmiotowe	- stworzyć instrukcję obsługi wybranego urządzenia używanego w danej branży z zastosowaniem zdań rozkazujących	- określać funkcje zdań pojedynczych w tekście
Młodzi ludzie wobec zasad i wzorców	- wyjaśnić termin <i>powieść science fiction</i> - omówić treść fragmentu powieści <i>Niezdolna</i>	- rozpoznać elementy świata przedstawionego w powieści <i>Niezdolna</i>	- uzasadnić, że <i>Niezdolna</i> stanowi przykład powieści science fiction	- scharakteryzować podział społeczeństwa w powieści <i>Niezdolna</i>	- przedstawić trudne decyzje młodych ludzi dotyczące wyboru wartości w wybranych utworach literackich i filmowych
Średniowieczny obraz świata w Bogurodzicy	- wyjaśnić termin <i>pieśń religijna</i> - określić <i>Bogurodzicę</i> jako najstarszą polską pieśń religijną	- wskazać podmiot liryczny i odbiorcę utworu - przedstawić prośby podmiotu lirycznego w <i>Bogurodzicy</i>	- omówić średniowieczny obraz świata w <i>Bogurodzicy</i> - określić relacje człowieka i Boga w <i>Bogurodzicy</i>	- wyjaśniać archaizmy w <i>Bogurodzicy</i>	
Średniowieczny wzór rycerza	- wyjaśnić termin <i>epos rycerski</i> - opowiedzieć treść fragmentów <i>Pieśni o Rolandzie</i>	- rozpoznać elementy świata przedstawionego w <i>Pieśni o Rolandzie</i> - wymienić cechy eposu rycerskiego	- scharakteryzować Rolanda jako ideał średniowiecznego rycerza	- wskazać wartości ważne dla bohatera eposu <i>Pieśń o Rolandzie</i>	- przygotować prezentację multimedialną dotyczącą wzorców osobowych w literaturze i kulturze średniowiecza
Rycerski honor – pisownia wyrazów z h i ch	- podać reguły ortograficzne pisowni <i>h, ch</i>	- stworzyć zgrubienia, w których wystąpi <i>ch</i> - wyjaśnić pisownię wyrazów z <i>h</i> przez utworzenie zdrobnień	- stosować poprawną pisownię <i>h, ch</i> w wyrazach pochodzących z łaciny i greki	- utworzyć słowniczek wyrazów z <i>ó, u, rz, ż, h, ch</i> , związanych z zawodem lub branżą	- wykazać, że ujednoczenie <i>u i ó, ż i rz, ch i h</i> nie uprości pisowni
Wzorce rycerskie w ujęciu komicznym	- rozpoznać elementy świata przedstawionego w opowiadaniu Andrzeja Sapkowskiego	- odszukać cechy średniowiecznego rycerza u Eycka z Denesle, bohatera	- wskazać motywy baśniowe w opowiadaniu fantasy <i>Granica możliwości</i>	- omówić komiczny sposób przedstawienia średniowiecznych wątków i wzorców	- scharakteryzować postać wybranego rycerza występującego we współczesnym

		opowiadania <i>Granica możliwości</i>		w utworze Andrzeja Sapkowskiego	utworze literackim, filmowym, grze komputerowej
Dobry obywatel według Jana Kochanowskiego	- przedstawić podstawowe informacje o epoce renesansu: czas trwania, tematykę literatury renesansowej, najważniejszych twórców	- omówić treść <i>Pieśni V</i> z <i>Ksiąg wtórych</i> Jana Kochanowskiego	- wymienić cechy gatunkowe pieśni - określić wzorzec dobrego obywatela w utworze Jana Kochanowskiego	- wskazać środki artystyczne w <i>Pieśni V</i> : epitety, porównania, pytanie retoryczne i określić ich funkcje w utworze - wyjaśnić, czym jest ironia, i wskazać fragmenty <i>Pieśni</i> , w których została zastosowana	- ocenić obywatelską postawę w sytuacji zagrożenia kraju na podstawie <i>Pieśni V</i> z <i>Ksiąg wtórych</i> oraz wybranych utworów
Dawne i współczesne pojmowanie patriotyzmu	- wyjaśnić termin <i>patriotyzm</i> - streścić treść wywiadu z Agnieszką Durską <i>Polski patriotyzm współczesny</i>	- omówić współczesne i dawne pojmowanie patriotyzmu w opinii Agnieszki Durskiej	- wymienić gatunki publicystyczne - wskazać cechy wywiadu jako gatunku publicystycznego	- podać przykłady współczesnego patriotyzmu na podstawie wybranego tekstu publicystycznego oraz doświadczeń z życia codziennego	- opracować pytania do wywiadu na temat patriotyzmu z wybraną osobą – politykiem, twórcą, działaczem społecznym
Renesansowa wizja szczęśliwego życia	- przedstawić tematykę <i>Pieśni IX</i> z <i>Ksiąg pierwszych</i> Jana Kochanowskiego	- określić postawę podmiotu lirycznego <i>Pieśni IX</i> wobec życia	- omówić renesansowe zasady szczęśliwego życia w <i>Pieśni IX</i> z <i>Ksiąg pierwszych</i>	- określić funkcje środków artystycznych w utworze Jana Kochanowskiego	- wskazać odwołania do epikureizmu i stoicyzmu w <i>Pieśni IX</i> Jana Kochanowskiego
Podsumowanie – wzorce i zasady	- wymienić poznane utwory średniowieczne i renesansowe oraz określić ich tematykę	- wskazać wzory osobowe w literaturze średniowiecza i renesansu: rycerza, władcę, świętego, obywatela, patriotę	- określić cechy gatunkowe pieśni, eposu rycerskiego na podstawie poznanych utworów	- wymienić podstawowe różnice pomiędzy kulturą średniowieczną a renesansową	- przygotować prezentację na temat sztuki średniowiecznej lub renesansowej
Zdania złożone w tekstach	- odróżniać zdania złożone od zdań pojedynczych - wyróżniać zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	- określać rodzaje zdań złożonych współrzędnie: łączne, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe - rozróżniać spójnikowe i bezspójnikowe połączenia zdań	- określać rodzaje zdań złożonych podrzędnie: podmiotowe, orzecznikowe, przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe	- poprawnie stosować zasady interpunkcji w zdaniach złożonych - wyróżniać w tekście różne rodzaje zdań podrzędnie i współrzędnie złożonych	- wyróżniać w tekście zdania wielokrotnie złożone i analizować ich budowę

		składowych w zdaniach złożonych współrzędnie			
O tym, jak rodzi się miłość	- przedstawić tematykę fragmentu powieści <i>Chemia naszych serc</i>	- określić uczucia bohatera fragmentu powieści <i>Chemia naszych serc</i>	- wyjaśnić znaczenie sentencji dotyczących miłości	- podać przykłady literackich, filmowych, muzycznych utworów o miłości	- wskazać literackie i filmowe przykłady różnych rodzajów miłości, w tym miłości romantycznej
Związki i nowe technologie	- wskazać tematykę serialu <i>Black Mirror</i>	- omówić wpływ nowych technologii na relacje międzyludzkie w serialu <i>Black Mirror</i> - wyjaśnić terminy: <i>serial, recenzja, wywiad</i>	- przedstawić zagrożenia i korzyści związane z rozwojem technologii ukazane w serialu <i>Black Mirror</i>	- określić stosunek współczesnych ludzi do nowych technologii w opinii twórców serialu	- wskazać przykłady tekstów kultury podejmujących temat wpływu nowoczesnych technologii na emocje i postawy ludzkie
Niepokoje człowieka baroku	- określić <i>Sonet V</i> Mikołaja Sępa Szarzyńskiego jako przykład literatury barokowej	- przedstawić podstawowe informacje o baroku: czas trwania, tematykę literatury barokowej, najważniejszych twórców, cechy teatru i sztuki baroku	- przedstawić obraz człowieka rozdartego w <i>Sonecie V</i> Mikołaja Sępa Szarzyńskiego - wyjaśnić tytuł sonetu Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	- wyjaśnić terminy: <i>sonet, antyteza</i> - wymienić cechy gatunkowe sonetu	- określić funkcje środków artystycznych w sonecie Mikołaja Sępa Szarzyńskiego
Miłość według Jana Andrzeja Morsztyna	- omówić tematykę wiersza <i>Cuda miłości</i> Jana Andrzeja Morsztyna	- określić sytuację podmiotu lirycznego wiersza <i>Cuda miłości</i>	- wskazać sprzeczności uczuć w wierszu <i>Cuda miłości</i> - uzasadnić, że sonet Jana Andrzeja Morsztyna stanowi przykład literatury barokowej	- wyjaśnić termin <i>koncept</i> - wyszukać barokowe koncepty w sonecie Jana Andrzeja Morsztyna - wyjaśnić rolę środków artystycznych w sonecie J.A. Morsztyna	- zinterpretować dowolny wiersz Jana Andrzeja Morsztyna poświęcony miłości
Relacje międzyludzkie w komedii Moliera <i>Skąpiec</i>	- wskazać czas i miejsce akcji, bohaterów oraz wydarzenia w <i>Skąpcu</i> Moliera	- wyjaśnić terminy: <i>komedia, komizm</i> - określić <i>Skąpca</i> Moliera jako przykład literatury barokowej	- scharakteryzować Harpagona, bohatera komedii Moliera	- omówić skutki miłości do pieniędzy dla Harpagona i jego rodziny	- przygotować informacje o teatrze epoki baroku oraz wybranych utworach Moliera
Podsumowanie – różne obrazy miłości	- przedstawić podstawowe informacje o literaturze i sztuce epok renesansu i baroku	- omówić motyw miłości w poznanych utworach Mikołaja Sępa Szarzyńskiego, Jana	- przedstawić cechy gatunkowe tragedii, komedii, sonetu na wybranych przykładach	- scharakteryzować barokową poezję dworską na przykładzie wybranych wierszy Jana Andrzeja Morsztyna	- przedstawić obraz miłości w różnych tekstach kultury renesansowej,

		Andrzeja Morsztyna i Moliere	- tworzyć opis dzieła sztuki		barokowej i współczesnej
Wyrazy niesamodzielne i wyrazy poza związkami w zdaniu	- wyróżniać przyimki i spójniki jako wyrazy niesamodzielne	- wykazać wpływ przyimka na formę wyrazu tworzącego wyrażenie przyimkowe - wymienić cechy podania jako użytkowej formy wypowiedzi	- wskazać w tekście wyrazy poza związkami w zdaniu - napisać podanie	- wymienić funkcje zaimka się w połączeniu z czasownikiem	- stosować zasady interpunkcji w zdaniach zawierających wyrazy poza związkami
Co daje człowiekowi kontakt z naturą?	- przedstawić tematykę fragmentu utworu Lindy Olsson <i>Niech wieje dobry wiatr</i>	- omówić związek człowieka z przyrodą we fragmencie utworu Lindy Olsson	- przygotować opis krajobrazu	- wskazać radość i przyjemność jako ważne wartości w filozofii Epikura i filozofii hedonistycznej	- wskazać różne źródła radości życia w wybranych tekstach kultury
Różne wizje szczęścia	- omówić wyobrażenia młodych ludzi o szczęściu we fragmencie utworu Ewy Nowak <i>Yellow Bahama w prążki</i>	- wskazać cechy rozprawki jako formy wypowiedzi	- napisać rozprawkę na temat marzeń o życiu w luksusie	- wskazać przykładowe wizje szczęścia w różnych tekstach kultury	- zgromadzić i przedstawić informacje o różnych sposobach spędzania wolnego czasu przez Polaków, z wykorzystaniem wybranych źródeł
Konsumpcyjny styl życia	- opisać tematykę fragmentu powieści Ewy Banieckiej <i>Rok wieloryba</i>	- określić postawy młodych ludzi wobec kultu posiadania i bogacenia się w utworze Ewy Banieckiej	- wskazać przykłady slangu młodzieżowego w tekście Ewy Banieckiej	- przedstawić wartości, ważne dla bohaterów utworu Ewy Banieckiej <i>Rok wieloryba</i>	- podać przykłady tekstów kultury ukazujących rezygnację z konsumpcyjnego stylu życia
O przyjaźni i przyjemności z życia	- określić problematykę filmu <i>Nietykalni</i>	- scharakteryzować głównych bohaterów filmu <i>Nietykalni</i> - wskazać cechy recenzji	- odróżniać informacje od opinii w recenzji filmu <i>Nietykalni</i>	- wyjaśnić tytuł filmu <i>Nietykalni</i>	- przedstawić przykładowe teksty kultury: filmy, seriale, utwory literackie, których bohaterami są osoby z niepełnosprawnością
Budowa słowotwórcza wyrazów	- wyjaśnić terminy: wyraz podstawowy, wyrazy pochodne, wyrazy pokrewne, rodzina wyrazów	- wskazywać wyrazy podstawowe i pochodne - tworzyć rodziny wyrazów - wyróżniać temat słowotwórczy i formant w wyrazie pochodnym	- rozróżniać rodzaje formantów – przedrostek i przyrostek	- określać znaczenie różnych konstrukcji słowotwórczych w tekście	- analizować budowę słowotwórczą wyrazów związanych z zawodem lub branżą

Podsumowanie – odmiany radości, wizje szczęścia Powtórzenie wiadomości – od starożytności do baroku	- przedstawić podstawowe informacje o okresach kultury europejskiej – starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku	- wskazać najważniejsze tematy podejmowane w utworach z czasów starożytnej Grecji, średniowiecza, renesansu i baroku - wymienić gatunki literackie reprezentatywne dla różnych epok	- omówić różne obrazy radości i przyjemności w wybranych tekstach kultury	- określić wzorce osobowe dominujące w poznanych okresach kultury	- zaprezentować najważniejsze cechy sztuki wybranego okresu kultury na dowolnych przykładach
--	--	--	---	---	--

Klasa II

Tematyka lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Relacje międzyludzkie w zmieniającym się świecie	- określić temat tekstu <i>Kosmopolityzm. Etyka w świecie obcych</i>	- posługiwać się pojęciami <i>obywatelstwo</i> i <i>narodowość</i> w wypowiedzi ustnej i pisemnej	- uzasadnić własną opinię o relacjach międzyludzkich w zmieniającym się świecie	- wskazać korzyści z globalnej współpracy ludzi we współczesnym świecie	- omówić różne aspekty tożsamości człowieka: samoświadomość, cechy wspólne z różnymi grupami i społecznościami
Człowiek wobec ojczyzny w <i>Hymnie do miłości ojczyzny</i> Ignacego Krasickiego	- wskazać ramy czasowe epoki oświecenia	- określić tematykę utworu Ignacego Krasickiego <i>Hymn do miłości ojczyzny</i>	- podać informacje o życiu i twórczości Ignacego Krasickiego	- scharakteryzować w zwięzły sposób literaturę i sztukę epoki oświecenia - rozpoznać cechy gatunkowe hymnu	- zredagować wypowiedź pisemną na temat obowiązków patrioty w epoce oświecenia oraz współcześnie
O komplikacjach związanych z tożsamością narodową	- określić tematykę tekstu Huberta Klimko- -Dobrzanieckiego <i>Grecy umierają w domu</i>	- określić elementy świata przedstawionego w utworze	- poprawnie posługiwać się terminem <i>narracja</i> - rozpoznać typ narracji w utworze <i>Grecy umierają w domu</i>	- scharakteryzować problemy bohatera tekstu związane z tożsamością narodową	- omówić sposoby przedstawiania narodowych cech bohaterów w wybranych utworach literackich i tekstach kultury

Wyobcowanie młodych ludzi	- wymienić problemy młodych ludzi opisane w tekście Joanny Jagiełło <i>Kawa z kardamonem</i>	- ocenić zachowania bohaterów utworu <i>Kawa z kardamonem</i>	- zredagować zaproszenie w formie e-maila, smsa lub postu	- rozpoznać w tekście elementy języka środowiskowego	- sformułować zasady zachowania w grupie rówieśniczej w różnych sytuacjach
Człowiek i nałóg w satyrze <i>Pijaństwo</i> Ignacego Krasickiego	- określić tematykę utworu Ignacego Krasickiego <i>Pijaństwo</i>	- zredagować streszczenie satyry <i>Pijaństwo</i>	- wymienić cechy satyry jako gatunku literackiego	- ocenić postawy szlachty ukazane w satyrze <i>Pijaństwo</i>	- omówić kontekst kulturowy utworu Ignacego Krasickiego
Podsumowanie – człowiek wobec innych ludzi	- wymienić przykłady utworów epoki oświecenia	- określić tematykę przykładowych utworów epoki oświecenia	- przedstawić charakterystykę epoki oświecenia w polskiej kulturze	- zdefiniować gatunki literackie: hymn, satyrę	- uzasadnić twierdzenie, że literatura oświeceniowa <i>uczy, bawiąc</i>
Style języka	- poprawnie posługiwać się terminem <i>styl językowy</i>	- wyróżnić style językowe: potoczny, naukowy, urzędowy, retoryczny, artystyczny	- przyporządkować przykładowe fragmenty tekstów do odpowiednich stylów językowych - wskazać elementy stylu urzędowego, naukowego i potocznego w wybranym tekście	- poprawnie stosować różne style językowe w zależności od sytuacji komunikacyjnej	- poprawić usterki stylistyczne w wypowiedziach ustnych i pisemnych
Redagujemy protokół	- rozpoznać protokół jako formę wypowiedzi	- wymienić elementy składowe protokołu	- przygotować protokół z zebrania społeczności szkolnej, np. samorządu klasowego	- zredagować na podstawie notatki protokół z dowolnego wydarzenia	- wskazać sytuacje branżowe lub zawodowe, w których niezbędne jest sporządzanie protokołu
Buntownicy we współczesnym społeczeństwie	- określić temat tekstu Tadeusza Palecznego <i>Kontestacja. Formy buntu we współczesnym społeczeństwie</i>	- wskazać przejawy buntu młodych opisane w tekście Tadeusza Palecznego	- wyjaśnić termin <i>kontestacja</i> przy pomocy odpowiedniego słownika - przedstawić własną opinię o różnych formach buntu młodych	- scharakteryzować buntownika: wybraną postacią rzeczywistą lub fikcyjną – np. literacką, filmową	
Bunt i siła młodych ludzi w <i>Odzie do</i>	- wskazać ramy czasowe epoki romantyzmu	- przedstawić podstawowe informacje	- zaprezentować informacje o życiu	- wskazać cechy gatunkowe ody	- podać przykłady tekstów kultury zawierających motywy

młodości Adama Mickiewicza	- wymienić twórców polskiego romantyzmu	o literaturze romantyzmu - określić tematykę <i>Ody do młodości</i> Adama Mickiewicza	i twórczości Adama Mickiewicza - omówić motyw buntu młodych w utworze Adama Mickiewicza	- omówić najważniejsze cechy bohatera romantycznego – buntownika, indywidualisty	kontrastu świata młodych i starszego pokolenia
Wygląd – wyrazem buntu młodych?	- określić tematykę tekstu <i>Mirror, mirror</i> - poprawnie posługiwać się terminami: <i>powieść, narrator</i>	- omówić przeżycia i emocje bohaterki tekstu <i>Mirror, mirror</i>	- wymienić sposoby wyrażania buntu młodych ludzi wobec świata dorosłych ukazane w utworze <i>Mirror, mirror</i>	- sformułować odpowiednie argumenty i wykorzystać je w dyskusji na temat: <i>Co jest ważniejsze – wygląd czy osobowość?</i>	- wskazać w wybranych tekstach kultury różne przykłady wyrażania osobowości przez młodych ludzi
Bunt czy przystosowanie?	- określić elementy świata przedstawionego w powieści Anny Kańtoch <i>Tajemnica godziny trzynastej</i>	- wymienić problemy młodych ludzi opisane w tekście Anny Kańtoch	- określić zasady obowiązujące w szkole i w otoczeniu bohaterki utworu <i>Tajemnica godziny trzynastej</i>	- ocenić postawę bohaterki utworu Anny Kańtoch	- sformułować wypowiedź o korzyściach i kosztach wyrażania własnego zdania w różnych sytuacjach życiowych
Konflikt dwóch wizji świata w Romantyczności Adama Mickiewicza	- zrelacjonować treść utworu Adama Mickiewicza <i>Romantyczność</i>	- scharakteryzować bohaterów ballady <i>Romantyczność</i>	- wymienić cechy ballady jako gatunku literackiego na przykładzie utworu Adama Mickiewicza	- wyjaśnić, na czym polegają dwie wizje świata ukazane w utworze Adama Mickiewicza	- ocenić aktualność zasady: <i>Miej serce i patrzaj w serce!</i>
Redagujemy rozprawkę	- określić budowę rozprawki jako formy wypowiedzi	- posługiwać się terminami: <i>argument, teza, hipoteza</i> - formułować argumenty potwierdzające wybraną tezę lub hipotezę	- zredagować wstęp i zakończenie rozprawki - stworzyć logiczny plan przykładowej rozprawki	- przygotować rozprawkę na wybrany temat	- zredagować rozprawkę na temat: <i>Być romantykiem czy realistą?</i>
Podsumowanie – bunt w epoce romantyzmu i współcześnie	- określić tematykę <i>Ody do młodości</i> oraz <i>Romantyczności</i> Adama Mickiewicza	- przedstawić utwory romantyczne, w których pojawia się motyw buntu młodych	- uzasadnić, że Adam Mickiewicz jest typowym przedstawicielem epoki romantyzmu	- przeanalizować motyw buntu młodych ludzi w wybranych utworach literackich	- uzasadnić, że <i>Oda do młodości</i> jest manifestem pokolenia epoki romantyzmu
Styl potoczny	- rozpoznać styl potoczny w przykładowej wypowiedzi - unikać wulgaryzmów w wypowiedziach	- odróżnić słownictwo oficjalne od potocznego - wskazać cechy stylu potocznego	- odróżnić słownictwo neutralne od słownictwa nacechowanego emocjonalnie	- poprawnie stosować styl potoczny w wypowiedziach ustnej i internetowej	- ocenić negatywnie proces wulgaryzacji języka

Uczucia i przeżycia w wieku dorastania	- określić temat utworu <i>Krzyk</i> Jordiego Sierry i Fabry	- podać przykłady pozytywnych i negatywnych emocji i uczuć - ocenić negatywnie zjawisko hejtu w internecie	- nazwać emocje i uczucia bohaterki utworu <i>Krzyk</i>	- zredagować wpis do pamiętnika dotyczący emocjonującego dnia	- uczestniczyć w dyskusji na temat wyrażania emocji w internecie
Smutek w wierszu Adama Mickiewicza	- podać temat wiersza Adama Mickiewicza [<i>Polały się tzy me czyste, rzęsiste...</i>]	- określić wiersz [<i>Polały się tzy me czyste, rzęsiste...</i>] jako podsumowanie życia poety	- wskazać środki stylistyczne zastosowane w utworze Adama Mickiewicza - poprawnie posługiwać się terminami: <i>podmiot liryczny, sytuacja liryczna, wers, rym, anafora, epitet, metafora</i>	- wypowiedzieć się na temat liryków lozańskich Adama Mickiewicza, wskazując okoliczności ich powstania oraz cechy szczególne na tle wcześniejszej twórczości poety	- wyjaśnić, dlaczego utwór Adama Mickiewicza można określić jako <i>wiersz-płacz</i>
Przeżycia człowieka tułacza w <i>Hymnie</i> Juliusza Słowackiego	- określić tematykę <i>Hymnu</i> Juliusza Słowackiego	- przedstawić podstawowe informacje o życiu i twórczości Juliusza Słowackiego - wskazać twórcę jako przedstawiciela epoki romantyzmu	- określić uczucia i przeżycia podmiotu lirycznego wyrażone w <i>Hymnie</i>	- odszukać środki artystyczne zastosowane w <i>Hymnie</i> Juliusza Słowackiego - określić rolę środków artystycznych użytych w wierszu	- wskazać w <i>Hymnie</i> Juliusza Słowackiego uniwersalne refleksje dotyczące życia człowieka
Obraz życia artysty w filmie Pedra Almodóvara	- wymienić najważniejsze cechy recenzji jako formy wypowiedzi – na przykładzie recenzji filmu <i>Ból i blask</i>	- określić doświadczenia i uczucia bohatera filmu opisane w tekście	- odróżnić w recenzji informacje o dziele filmowym od opinii jej autorki	- zredagować recenzję wybranego filmu	- zinterpretować tytuł filmu <i>Ból i blask</i>
Uczucia i rozum, natura i ludzie w wierszu Cypriana Kamila Norwida <i>W Weronie</i>	- określić temat wiersza Cypriana Kamila Norwida <i>W Weronie</i>	- podać podstawowe informacje o życiu i twórczości Cypriana Kamila Norwida - określić poetę jako przedstawiciela epoki romantyzmu	- omówić motyw tragicznej miłości pojawiający się w wierszu <i>W Weronie</i>	- zinterpretować metafory zawarte w wierszu <i>W Weronie</i>	- wskazać i uzasadnić podobieństwa między utworami <i>W Weronie</i> Cypriana Kamila Norwida i <i>Romantyczność</i> Adama Mickiewicza
O sztuce panowania nad emocjami	- określić temat i główną myśl tekstu Judith Orloff <i>Wolność emocjonalna</i>	- wyjaśnić, na czym polega wolność	- wskazać fragmenty tekstu <i>Wolność</i>	- wymienić i omówić korzyści z rozwijania	- sformułować własną opinię na temat wpływu

		emocjonalna w opinii autorki tekstu	<i>emocjonalna</i> typowe dla poradnika	wolności emocjonalnej opisane w tekście	emocji na zachowanie człowieka
Formy wypowiedzi: definicja słownikowa, hasło encyklopedyczne	- wyróżnić definicję słownikową i hasło encyklopedyczne w dowolnym słowniku i dowolnej encyklopedii	- poprawnie posługiwać się terminami: <i>słownik, encyklopedia, definicja słownikowa, hasło słownikowe, hasło encyklopedyczne</i>	- określić, z jakich elementów składa się definicja słownikowa - wskazać różnice między hasłem słownikowym a hasłem encyklopedycznym	- stworzyć propozycje definicji słownikowych wybranych wyrazów - wyjaśnić, dlaczego należy zachować krytycyzm wobec źródeł internetowych, np. Wikipedii	
Podsumowanie – uczucia w poezji romantycznej i we współczesnej kulturze	- określić tematykę poznanych wierszy poetów romantycznych	- określić uczucia ukazane w wierszach [<i>Polały się tzy me czyste, rześiste...</i>] Adama Mickiewicza oraz <i>Hymn [Smutno mi, Boże!]</i> Juliusza Słowackiego	- odszukać środki stylistyczne w wybranym wierszu z epoki romantyzmu	- wyjaśnić, dlaczego romantyzm można nazwać <i>epoką serca</i>	- zinterpretować wybrany wiersz Juliusza Słowackiego lub Cypriana Kamila Norwida
Język w internecie	- wskazać charakterystyczne elementy wypowiedzi internetowych, np. skróty, emotikony, memy	- ocenić zjawisko hejtu w internecie i rozumieć jego konsekwencje - odpowiednio reagować na przejawy agresji językowej w internecie	- stosować zasady redagowania e-maili w zależności od celu i odbiorcy wypowiedzi - krytycznie oceniać wiadomości w internecie i weryfikować je na podstawie wiarygodnych źródeł informacji	- odszukać przykłady zastosowania różnych stylów języka w wypowiedziach internetowych	- zaproponować podczas dyskusji sposoby zapobiegania zjawisku hejtu w internecie
O pięknie zwycięstw i porażek	- wskazać temat i główną myśl utworu Elliota Aronsona	- określić tekst Elliota Aronsona jako przykład tekstu autobiograficznego	- określić typ narracji w utworze Elliota Aronsona - wskazać elementy autobiograficzne w tekście	- podać przykłady utworów biograficznych i autobiograficznych	- wskazać i uzasadnić, co łączy postawę życiową autora tekstu z etyką stoicką

Potop Henryka Sienkiewicza jako powieść „ku pokrzepieniu serc”	- wskazać elementy świata przedstawionego w poznanych fragmentach <i>Potopu</i> Henryka Sienkiewicza	- przedstawić podstawowe informacje o życiu i twórczości Henryka Sienkiewicza - określić tło historyczne powieści <i>Potop</i>	- zredagować streszczenie fragmentu powieści <i>Potop</i> - wskazać archaizmy w wybranym fragmencie powieści Henryka Sienkiewicza - uzasadnić, że <i>Potop</i> jest powieścią historyczną	- zinterpretować stwierdzenie, że powieść Henryka Sienkiewicza powstała „ku pokrzepieniu serc” - scharakteryzować wybranego bohatera <i>Potopu</i>	- zredagować wypowiedź pisemną na temat przemiany wewnętrznej Kmicica
Człowiek i reżim polityczny	- określić temat utworu Ele Fountain <i>Uciekinier</i>	- wymienić przyczyny decyzji bohaterów powieści o ucieczce z kraju	- omówić realia życia codziennego w państwie totalitarnym ukazane we fragmencie powieści <i>Uciekinier</i> - scharakteryzować bohaterów utworu	- zredagować opowiadanie o dalszych losach bohaterów utworu <i>Uciekinier</i>	- podać przykłady wpływu systemu politycznego na życie ludzi ukazane w wybranych tekstach prasowych, filmach, utworach literackich
Redagujemy skargę	- rozpoznać opinię i skargę jako formy wypowiedzi	- wskazać najważniejsze elementy opinii i skargi - oceniać krytycznie przykładowe opinie na forach internetowych	- napisać skargę	- przekształcić tekst skargi tak, aby wyeliminować słownictwo nacechowane emocjonalnie i agresję słowną	- napisać odpowiedź na przykładową opinię lub skargę dotyczącą działania firmy
Podsumowanie – człowiek pokonany i niepokonany w literaturze pozytywizmu i w utworach współczesnych	- wymienić przedstawicieli literatury pozytywizmu oraz przykładowe utwory z tego okresu	- określić tematykę poznanych utworów literackich epoki pozytywizmu	- przedstawić cechy noweli i powieści historycznej na dowolnych przykładach	- omówić zwycięstwa i klęski bohaterów wybranych utworów epoki pozytywizmu	- uzasadnić znaczenie literatury pozytywizmu dla zachowania wartości narodowych – na wybranych przykładach
Język reklamy	- podać przykłady różnych form reklamy	- stworzyć przykładowe hasła reklamowe - krytycznie ocenić przykładową reklamę telewizyjną, prasową, internetową	- wskazać różne style języka w tekstach reklamowych	- poprawnie posługiwać się pojęciami <i>perswazja</i> , <i>manipulacja</i> w wypowiedziach na temat reklamy	- wskazać reklamy, w których zastosowano manipulację - uzasadnić, dlaczego wskazane reklamy zawierają manipulację

Współczesny człowiek i natura w piosenkach i działaniach artystycznych	- podać przykłady tekstów kultury, w tym piosenek, o tematyce ekologicznej	- określić tematykę i główną myśl artykułu <i>Evergreeny w obronie przyrody</i>	- przygotować wypowiedź dotyczącą znaczenia działań proekologicznych - zaprezentować przygotowaną wypowiedź	- wskazać dowolne dzieło artystyczne łączące sztukę z przyrodą	- omówić przykładowe działania artystyczne związane z ekologią
Górski pejzaż w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Melodia mgieł nocnych</i>	- przedstawić podstawowe wiadomości o Młodej Polsce (czas trwania, twórcy)	- wymienić najważniejsze tematy literatury młodopolskiej - omówić sposób ukazania przyrody w wierszu <i>Melodia mgieł nocnych</i>	- wskazać środki artystyczne zastosowane w utworze	- zredagować opis krajobrazu - poprawnie posługiwać się terminami: <i>Młoda Polska, modernizm, impresjonizm, ekspresjonizm, symbolizm, dekadentyzm</i> w wypowiedzi na temat literatury epoki	- odszukać w różnych źródłach, w tym multimedialnych, informacje o sztuce modernizmu
Obraz wsi w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta	- scharakteryzować świat przedstawiony w <i>Chłopach</i> : czas, miejsce akcji, bohaterów oraz główne wątki powieści	- omówić obraz życia wsi na początku XX w. na podstawie fragmentów powieści <i>Chłopi</i>	- omówić związki człowieka ze zmieniającą się przyrodą ukazane w <i>Chłopach</i>	- wskazać środki artystyczne zastosowane we fragmencie powieści <i>Chłopi</i>	- zaprezentować i omówić przykłady utworów literackich i innych tekstów kultury podejmujących temat wsi i życia jej mieszkańców
Człowiek przeciwko naturze i w jej obronie	- określić tematykę poznanego fragmentu utworu Marka Janczyka <i>Antonówka</i>	- wskazać różne postawy ludzi wobec środowiska naturalnego ukazane w tekście Marka Janczyka	- ocenić postępowanie bohaterów tekstu	- przygotować argumenty do dyskusji na temat: <i>Czy warto reagować na niszczenie środowiska?</i>	- uczestniczyć w dyskusji na temat aktywności młodych ludzi na rzecz ochrony środowiska
Natura jako wzór dobrego życia – o wierszu Leopolda Staffa <i>Ogród przedziwny</i>	- określić tematykę wiersza Leopolda Staffa <i>Ogród przedziwny</i>	- przedstawić podstawowe informacje o życiu i twórczości Leopolda Staffa	- określić sytuację liryczną w wierszu <i>Ogród przedziwny</i>	- zinterpretować symbolikę zastosowaną w utworze <i>Ogród przedziwny</i>	- zaprojektować i wykonać multimedialną ilustrację do wiersza Leopolda Staffa
Wizja świata po katastrofie	- wskazać elementy świata przedstawionego	- wymienić skutki kosmicznej katastrofy	- uzasadnić, że poznany fragment powieści	- zaprezentować i omówić przykłady utworów literackich,	- zredagować zapisy z dziennika dotyczące

	w utworze <i>Życie, które znaleźliśmy</i>	dla życia ludzi ukazane w tekście	<i>Życie, które znaleźliśmy</i> ma formę dziennika	filmów, seriali, gier komputerowych ukazujących pesymistyczne wizje przyszłości	życia w świecie po kosmicznej katastrofie
Pisownia wyrazów wielką i małą literą	- przedstawić podstawowe zasady pisowni wielką i małą literą	- stosować zasady pisowni nazw geograficznych	- poprawnie zapisywać tytuły dzieł literackich i filmowych	- stosować zasady poprawnej pisowni zaimków w tekstach użytkowych	- uzasadnić pisownię zaimków wielką lub małą literą w listach oraz formach komunikacji internetowej
Podsumowanie – człowiek i natura w literaturze i sztuce z okresu Młodej Polski i współczesnej	- przedstawić najważniejsze informacje o Młodej Polsce	- określić tematykę poznanych utworów okresu modernizmu	- omówić związki człowieka z naturą ukazane w wybranym utworze młodopolskim	- zinterpretować wybrany wiersz poety z okresu Młodej Polski	- omówić relacje człowieka z przyrodą we współczesnym świecie – na przykładzie wybranych tekstów kultury
Rodzaje stylizacji językowej	- rozpoznać stylizację językową w przykładowym tekście	- wymienić rodzaje stylizacji językowej	- wskazać w tekstach zabiegi służące archaizacji i stylizacji gwarowej - wyjaśnić na wybranym przykładzie, na czym polega kolokwializacja	- odszukać fragment dowolnego utworu zawierający elementy stylizacji gwarowej	- wymienić utwory literackie lub słowno-muzyczne, w których występuje stylizacja na język używany w wybranym środowisku
Miasto przyjazne dla mieszkańców	- określić główną myśl artykułu <i>Polska betonoza</i>	- wymienić cechy współczesnego miasta opisane w tekście	- odróżnić w artykule prasowym informacje od opinii	- wyjaśnić pojęcie <i>betonoza</i> - omówić wpływ zjawiska „betonozy” na życie mieszkańców miasta	- odszukać w różnych źródłach, w tym internetowych, przykłady sztuki ulicznej - ocenić rolę odszukanych przykładów street artu w przestrzeni miejskiej
Miasto w poezji i sztuce dwudziestolecia międzywojennego	- przedstawić podstawowe wiadomości o dwudziestoleciu międzywojennym (czas trwania, tło historyczne, twórcy)	- wymienić najważniejsze tematy literatury dwudziestolecia międzywojennego		- podać przykłady miast przyszłości przedstawionych w wybranych filmach - omówić kierunki i tendencje występujące w sztuce dwudziestolecia	- odszukać w różnych źródłach przykłady awangardowych dzieł okresu międzywojennego

				międzywojennego: kubizm, abstrakcjonizm, surrealizm	
Miejskie przyjemności w utworze Elizabeth Gilbert <i>Jedź, módl się, kochaj</i>	- określić temat fragmentu powieści <i>Jedź, módl się, kochaj</i>	- wskazać narratora powieści - scharakteryzować narratora powieści	- zrelacjonować miejskie wędrówki opisane we fragmencie powieści	- opisać ulubione miejsce w wybranym mieście	- odszukać w różnych źródłach informacje o słynnych metropoliach i życiu ich mieszkańców
Poeta i miasto w wierszu Juliana Tuwima <i>Do krytyków</i>	- przedstawić najważniejsze informacje o twórczości Juliana Tuwima	- określić tematykę i nastrój wiersza <i>Do krytyków</i>	- wskazać środki artystyczne zastosowane w utworze	- uzasadnić, że wiersz <i>Do krytyków</i> stanowi manifest poetycki Juliana Tuwima	- wymienić piosenki napisane do wierszy i słów Juliana Tuwima oraz wykonawców tych utworów - sformułować opinię na temat piosenek stworzonych do tekstów poety
Miasto z różnych perspektyw	- określić temat fragmentu utworu <i>Papierowe miasta</i>	- omówić dwa sposoby postrzegania miasta przedstawione w tekście	- wyjaśnić tytuł utworu <i>Papierowe miasta</i>	- wypowiedzieć się na temat zmian, które należy przeprowadzić w danej miejscowości	- zredagować opis miejscowości widzianej z wybranej perspektywy
Pisownia łączna, rozdzielna i z łącznikiem	- wskazać zasady pisowni łącznej i rozdzielnej cząstki <i>by</i> , przeczenia <i>nie</i> oraz przedrostków	- poprawnie zapisywać cząstkę <i>by</i> i przeczenie <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	- poprawnie zapisywać przymiotniki złożone	- wyjaśnić i stosować zasady pisowni wyrazów z użyciem łącznika	- utworzyć słowniczek dwuczłonowych wyrazów związanych z przyszłymi pracą i zawodem
Podsumowanie – miejskie opowieści w poezji dwudziestolecia międzywojennego i w kulturze współczesnej	- wymienić najważniejsze tematy poezji dwudziestolecia międzywojennego - podać przykłady utworów z okresu dwudziestolecia międzywojennego	- wymienić poetów dwudziestolecia międzywojennego - przedstawić informacje o twórczości jednego z wymienionych twórców	- omówić obraz miasta ukazany w wybranym wierszu z okresu dwudziestolecia międzywojennego	- wypowiedzieć się na temat wybranego filmu lub serialu podejmującego temat miasta	- określić stosunek poetów dwudziestolecia międzywojennego do miasta i osiągnąć cywilizacyjnych
Związki frazeologiczne i ich pochodzenie	- rozpoznać przykładowe związki frazeologiczne	- korzystać ze słownika frazeologicznego	- wyjaśnić znaczenie przykładowych związków frazeologicznych	- wymienić różne źródła związków frazeologicznych	- wskazać związki frazeologiczne pochodzące

			pochodzących z mitologii, Biblii, literatury, reklamy, języka potocznego		z wybranych tekstów kultury
Człowiek w sytuacji kryzysowej w powieści Paula Hardinga <i>Enon</i>	- określić elementy świata przedstawionego w utworze <i>Enon</i> : miejsce i czas akcji, bohaterów, wydarzenia	- poprawnie posługiwać się w wypowiedzi na temat utworu terminami: <i>narrator, narracja pierwszoosobowa, powieść</i>	- wskazać narratora utworu - scharakteryzować narratora utworu	- omówić przeżycia i uczucia bohatera powieści <i>Enon</i>	- scharakteryzować przeżycia i zachowania człowieka w sytuacji kryzysowej – na podstawie dowolnego utworu literackiego lub filmowego
Doświadczenie świata po śmierci bliskiej osoby w powieści <i>Rok szczura</i>	- zrelacjonować treść fragmentu powieści <i>Rok szczura</i>	- wypowiedzieć się na temat przeżyć bohaterki utworu <i>Rok szczura</i>	- omówić postawę bohaterki wobec tragedii rodzinnej	- określić sposoby ukazania w utworze traumatycznego doświadczenia śmierci bliskiej osoby	- wskazać utwory dotyczące postawy człowieka wobec utraty bliskich - omówić wybrane utwory podejmujące temat utraty bliskich
Spojrzenie w przeszłość w wierszu Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej <i>Przebyta droga</i>	- wskazać wiersz <i>Przebyta droga</i> jako przykład poezji dwudziestolecia międzywojennego	- nazwać uczucia wyrażone w utworze <i>Przebyta droga</i>	- określić, jak podmiot liryczny wiersza <i>Przebyta droga</i> ocenia własne życie - uzasadnić, że utwór jest miniaturą poetycką	- wypowiedzieć się na temat znaczenia kryzysu w życiu młodego człowieka	- odszukać przykłady utworów Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej wykonywanych jako piosenki
Wizja przyszłości w serialu <i>Rok za rokiem</i>	- odszukać w recenzji informacje o czasie, miejscu akcji, bohaterach i fabule serialu	- omówić wizję przyszłości ukazaną w serialu <i>Rok za rokiem</i>	- wskazać w recenzji fragmenty stanowiące informacje oraz fragmenty będące opiniami autora - wymienić cechy gatunkowe recenzji	- podać przykłady utworów, np. filmu, powieści, komiksu, ukazujących wizję przyszłości	- wypowiedzieć się na temat obrazu przyszłości ukazanego w wybranym utworze
Błędy frazeologiczne. Frazeologizmy a przysłowia	- podać przykłady przysłów i wyjaśnić ich znaczenie	- odróżnić frazeologizmy od przysłów	- poprawnie używać frazeologizmów w wypowiedziach ustnych i pisemnych	- wskazać błędy frazeologiczne w przykładowych wypowiedziach - poprawić wskazane błędy	- wskazać związki frazeologiczne w wybranych hasłach słownikowych

Podsumowanie – kryzys jako ważne ludzkie doświadczenie Powtórzenie wiadomości – od oświecenia do dwudziestolecia a międzywojennego	- wskazać przedstawicieli poznanych epok - podać przykłady utworów z danej epoki - określić tematykę przykładowych utworów z danej epoki	- scharakteryzować w zwięzły sposób kolejne okresy w literaturze i kulturze: oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młodą Polskę, dwudziestolecie międzywojenne	- wymienić poetów dwudziestolecia międzywojennego oraz przykładowe wiersze tych twórców	- omówić treść wybranego utworu literackiego lub innego tekstu kultury podejmującego temat kryzysu życiowego	- napisać recenzję dowolnego utworu literackiego lub filmowego dotyczącego kryzysu życiowego
---	--	---	---	--	--

Klasa III

Tematyka lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Po co była ta wojna? Próba zrozumienia historii	- określić temat tekstu Marcina Długosza	- uzasadnić, że tekst jest recenzją książki Petera Hitchensa dotyczącej przystąpienia Wielkiej Brytanii do II wojny światowej	- wymienić cechy recenzji		- podać tematy przykładowych tekstów współczesnych publicystów
Dramat pokolenia w wierszu Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	- wymienić najważniejszych twórców polskiej literatury z okresu II wojny światowej	- określić temat wiersza Krzysztofa Kamila Baczyńskiego <i>Z głową na karabinie</i>	- wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>pokolenie Kolumbów</i> w kontekście życia i twórczości Krzysztofa Kamila Baczyńskiego - wyjaśnić, na czym polegała tragedia pokolenia młodych Polaków w czasie II wojny światowej	- omówić obrazy przeszłości, teraźniejszości i przyszłości ukazane w wierszu <i>Z głową na karabinie</i>	- omówić motyw apokalipsy spełnionej w twórczości poetów pokolenia Kolumbów

Język złożony ze znaków – znaki językowe	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, co to jest znak - podać przykłady znaków - wyjaśnić pojęcia znaku językowego oraz języka jako systemu znaków 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznać znaczenie przykładowych znaków - określić słowa i ich połączenia oraz mniejsze części wyrazów jako znaki językowe 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić treść przykładowych znaków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> - opracować znak ikoniczny dla firmy związanej z daną branżą 	<ul style="list-style-type: none"> - wyróżnić funkcje języka: generatywną, poznawczą, socjalizującą, kulturotwórczą
Zagłada wartości w opowiadaniach Tadeusza Borowskiego	<ul style="list-style-type: none"> - określić tematykę wybranych opowiadań Tadeusza Borowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - zaprezentować najważniejsze informacje o życiu i twórczości Tadeusza Borowskiego - omówić elementy świata przedstawionego w opowiadaniach <i>Proszę państwa do gazu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić pojęcie <i>człowiek zlagrowany</i> - scharakteryzować rzeczywistość obozową i sytuację więźniów na podstawie wybranych fragmentów utworów Tadeusza Borowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - podjąć próbę oceny zachowania bohaterów opowiadań Tadeusza Borowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić język i styl opowiadań Tadeusza Borowskiego na wybranych przykładach z jego twórczości
Dlaczego trudno było uwierzyć w Zagładę?	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługiwać się pojęciami: <i>Holokaust, Shoah, zagłada</i> - wyjaśnić termin <i>getto</i> - przedstawić bohatera reportażu <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić realia życia w getcie na podstawie fragmentu książki Hanny Krall - określić przyczyny powstania w getcie podane przez Marka Edelmana 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnić, że fragment utworu <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> jest zapisem rozmowy - podać przykłady utworów literackich i innych tekstów kultury poświęconych ofiarom Holokaustu 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać w utworze Hanny Krall cechy reportażu, wywiadu, powieści dokumentalnej i eseju - przedstawić i uzasadnić opinię na temat wybranych dzieł poruszających temat tragedii ofiar nazizmu 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić – w kontekście relacji Marka Edelmana – znaczenie zdania: <i>Chodziło tylko o wybór sposobu umierania.</i>
Czy apokalipsa spełniona uczy?	<ul style="list-style-type: none"> - określić tematykę artykułu Michała Kacewicza <i>Krwawy licznik na Ukrainie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługiwać się w wypowiedzi dotyczącej tekstu Michała Kacewicza terminami: <i>artykuł prasowy, informacja, opinia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - odszukać i przetwarzać informacje zawarte w tekście publicystycznym <i>Krwawy licznik na Ukrainie</i> - odróżnić w tekście informacje od opinii autora 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać fragmenty tekstu dotyczące obojętności świata wobec wojny na Ukrainie - podjąć próbę oceny tragicznego konfliktu na Ukrainie w kontekście doświadczeń z przeszłości 	<ul style="list-style-type: none"> - zaprezentować wypowiedź ustną lub pisemną na temat: <i>Czy konflikty zbrojne mają sens?</i>
Podsumowanie – wojna i Holokaust	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić twórców zaliczanych do pokolenia młodych 	<ul style="list-style-type: none"> - określić uczucia i przeżycia młodych ludzi ukazane w 	<ul style="list-style-type: none"> - podać przykłady postaw młodych ludzi w nieludzkich czasach 	<ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować twórczość wybranych 	<ul style="list-style-type: none"> - odnieść się do tezy Hannah Arendt o banalności zła,

	okresu II wojny światowej i podać przykłady ich utworów	wybranych utworach Krzysztofa Kamila Baczyńskiego - przedstawić realia obozu koncentracyjnego opisane w opowiadaniach Tadeusza Borowskiego	wojny i Holokaustu – na podstawie wybranych utworów literackich i innych tekstów kultury	przedstawiciele pokolenia Kolumbów	odwołując się do poznanych utworów literackich i innych tekstów kultury
Akt komunikacji i jego elementy	- wyjaśnić pojęcie <i>akt komunikacji</i> - określić nadawcę i odbiorcę przykładowych komunikatów	- wymienić elementy aktu komunikacji: <i>komunikat, nadawcę, odbiorcę, kontakt, kod, kontekst</i>	- sformułować komunikaty odpowiadające wybranym sytuacjom	- określić znaczenie poszczególnych elementów aktu komunikacji w zależności od funkcji wypowiedzi	- wskazać dominujący element aktu komunikacji w wypowiedziach pełniących różne funkcje
Powojenne radości i traumas	- określić tematykę fragmentu tekstu Marcina Zaremby <i>Wielka trwoga. Polska 1944–1947</i>	- omówić – na podstawie tekstu Marcina Zaremby – powojenne radości i problemy polskiego społeczeństwa	- określić kontekst historyczny i społeczny przedstawiony we fragmentach książki <i>Wielka trwoga. Polska 1944–1947</i>	- wyjaśnić, dlaczego Marcin Zaremba nazywa powojenną Polskę <i>areną wielkiej wędrówki ludów</i>	- przygotować wypowiedź pisemną na temat powojennych przeżyć bliskich osób
Odrzucić wszystko? – wiersz Czesława Miłosza <i>Pożegnanie</i>	- wymienić przedstawicieli powojennej literatury emigracyjnej	- określić wybrane ważne tematy literatury polskiej po 1945 roku - zaprezentować podstawowe informacje o życiu i twórczości Czesława Miłosza	- omówić stosunek podmiotu lirycznego wiersza <i>Pożegnanie</i> do przeszłości - wyjaśnić tytuł utworu Czesława Miłosza	- odszukać w utworze aluzję literacką - wyjaśnić aluzję literacką zawartą w wierszu	- wyjaśnić znaczenie metafory życia zawartej w wierszu <i>Pożegnanie</i>
Człowiek i historia w filmie <i>Zimna wojna</i>	- przedstawić bohaterów i tematykę filmu <i>Zimna wojna</i> – na podstawie recenzji Grzegorza Brzozowskiego	- określić czas i miejsca akcji filmu Pawła Pawlikowskiego	- scharakteryzować głównych bohaterów <i>Zimnej wojny</i> i przedstawić ich losy - wyjaśnić, jak historia zdeterminowała życie bohaterów filmu	- wyjaśnić pojęcie <i>zimna wojna</i> w kontekście historycznym - określić, jak pojęcie <i>zimna wojna</i> łączy się z tematyką filmu Pawła Pawlikowskiego	- napisać recenzję filmu <i>Zimna wojna</i>
Powrót Pana Cogito do ojczyzny	- wskazać Pana Cogito jako bohatera lirycznego cyklu utworów Zbigniewa Herberta	- zaprezentować podstawowe wiadomości o życiu i twórczości Zbigniewa Herberta	- wyjaśnić imię bohatera lirycznego cyklu wierszy Zbigniewa Herberta	- odszukać w wierszu Zbigniewa Herberta metafory odnoszące się do ojczyzny	- uzasadnić, że wiersz Zbigniewa Herberta jest przykładem liryki refleksyjno-filozoficznej

	- określić temat utworu <i>Pan Cogito – powrót</i>	- wskazać powody powrotu bohatera z emigracji opisane w utworze <i>Pan Cogito – powrót</i>			- zinterpretować wybrany wiersz Zbigniewa Herberta
Podsumowanie – odbudowa i rozpad w powojennym świecie	- wymienić powojennych poetów emigracyjnych - podać przykłady wierszy poetów emigracyjnych i określić tematykę tych utworów	- wskazać powojenne teksty literackie zawierające motyw tęsknoty za ojczyzną	- omówić obraz życia Polaków w okresie powojennym na podstawie wybranych utworów literackich i innych tekstów kultury	- zaprezentować wypowiedź dotyczącą utworów literackich i filmów poruszających temat losów emigrantów po II wojnie światowej	- określić wpływ wydarzeń politycznych na decyzje bohaterów wybranych utworów literackich i filmowych
Różne odmiany polszczyzny	- rozróżnić język ogólnonarodowy i odmiany terytorialne polszczyzny: dialekty i gwary	- odszukać w przykładowych tekstach elementy gwarowe	- wyjaśnić, co to jest regionalizm - podać przykłady regionalizmów	- poprawnie posługiwać się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej	- podać przykłady słownictwa charakterystycznego dla wybranej odmiany środowiskowej i zawodowej języka
Jak władza zmienia człowieka?	- określić tematykę tekstu <i>Władza. Dlaczego jedni ją mają, a inni nie</i>	- wskazać na podstawie fragmentu tekstu Jeffreya Pfeffera skutki posiadania władzy	- wyjaśnić znaczenie przykładowych frazeologizmów z wyrazem <i>władza</i>	- wymienić negatywne konsekwencje władzy dla jednostki i grupy – na podstawie tekstu Jeffreya Pfeffera	
Zwycięstwo prymitywnej siły w Tango Sławomira Mrożka	- przedstawić bohaterów <i>Tanga</i> i określić ich relacje rodzinne	- zaprezentować najważniejsze wiadomości o życiu i twórczości Sławomira Mrożka - wypowiedzieć się na temat sytuacji rodzinnej i postaw bohaterów <i>Tanga</i>	- scharakteryzować wybraną postać dramatu - omówić sposób przejścia władzy przez prymitywną siłę, przedstawiony w dramacie Sławomira Mrożka	- wyjaśnić, dlaczego <i>Tango</i> stanowi ostrzeżenie przed dyktaturą - wyjaśnić tytuł dramatu	- wymienić cechy charakterystyczne groteski - wskazać elementy groteski we fragmentach <i>Tanga</i>
Zasady etykiety językowej	- wskazać zwroty grzecznościowe w wypowiedziach ustnych lub pisemnych	- poprawnie posługiwać się terminem <i>etykieta językowa</i> - podać przykłady sytuacji, w których stosuje się zasady etykiety językowej	- wskazać przykłady zwrotów grzecznościowych używanych przez nadawcę i odbiorcę w różnych sytuacjach komunikacyjnych	- poprawnie stosować zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych	- podać przykładowe sformułowania i zwroty grzecznościowe, które można wykorzystać w rozmowie z klientem

Władza na scenie i na ekranie	- podać przykłady filmów i seriali podejmujących temat władzy	- wypowiedzieć się – na podstawie recenzji filmu <i>Żelazna Dama</i> – na temat kariery politycznej Margaret Thatcher	- wymienić pozytywne i negatywne cechy bohaterki filmu <i>Żelazna Dama</i>	- omówić temat władzy na przykładzie wybranego filmu lub serialu	- przedstawić motyw władzy w wybranych dziełach literackich i teatralnych – od starożytności do współczesności
Podsumowanie – władza w literaturze polskiej XX wieku	- wymienić utwory literackie i inne teksty kultury XX w. zawierające motywy władzy	- podać tytuły wybranych piosenek poetyckich i określić ich tematykę	- przedstawić przykłady różnych postaw obywateli wobec władzy – na podstawie wybranych utworów literatury polskiej XX w.	- uzasadnić, że <i>Tango</i> Sławomira Mrożka i inne wybrane utwory stanowią ostrzeżenie przed dyktaturą	- wyjaśnić, dlaczego w literaturze XX w. często pojawia się temat władzy
Etyka słowa i inne składniki kultury języka	- wskazać wypowiedzi wyrażające pozytywny lub negatywny stosunek nadawcy do przedmiotu wypowiedzi	- rozpoznać w przykładowym tekście wypowiedzi wartościujące - określić podstawowe zasady kultury języka	- wartościować wypowiedzi językowe, wykorzystując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność - stosować zasady kultury słowa w różnych sytuacjach komunikacyjnych	- wyjaśnić znaczenie eufemizmów - przyporządkować eufemizmy do odpowiednich wyrazów lub zwrotów	- omówić znaczenie składników kultury języka: poprawności i sprawności językowej, etyki i estetyki słowa
O funkcjach pracy w naszym życiu	- zrelacjonować treść tekstu <i>Po co pracujemy?</i>	- wskazać powody podejmowania pracy – na podstawie tekstu Joanny Wilguckiej	- wymienić pozytywne i negatywne skutki pracy dla jednostki i rodziny - przedstawić własną opinię o znaczeniu pracy w życiu człowieka	- przygotować wypowiedź argumentacyjną na temat: <i>Czy praca nadaje sens życiu człowieka?</i>	- wypowiedzieć się na temat przemian form pracy we współczesnym świecie
Praca artysty w wierszu Zbigniewa Herberta	- określić temat wiersza Zbigniewa Herberta <i>W pracowni</i>	- wypowiedzieć się na temat pracy artysty ukazanej w utworze <i>W pracowni</i>	- wyjaśnić termin <i>wiersz wolny</i> - wytłumaczyć, dlaczego utwór Zbigniewa Herberta jest przykładem wiersza wolnego	- wyjaśnić termin <i>sztuka naiwna</i> - podać przykłady dzieł zaliczanych do sztuki naiwnej - uzasadnić, że utwór Zbigniewa Herberta stanowi hołd złożony sztuce naiwnej	- opisać wybrany obraz polskiego malarza – przedstawiciela sztuki naiwnej

O pracy lekarza stażysty w książce Adama Kaya	- zreferować treść fragmentów dziennika Adama Kaya	- omówić motywy wyboru zawodu lekarza przedstawione w utworze Adama Kaya	- wskazać na podstawie tekstu trudności związane z wykonywaniem wymarzonego zawodu lekarza	- wymienić cechy dziennika jako formy wypowiedzi - zredagować fragment dziennika dotyczący pracy w wybranym zawodzie, z wykorzystaniem słownictwa branżowego	- odszukać przykłady utworów literackich lub innych tekstów kultury opisujących wybrany zawód
Argumenty i chwyt erystyczne stosowane w dyskusji	- rozpoznawać argumenty oparte na faktach oraz oparte na emocjach	- dobierać argumenty za wybraną tezę i przeciw niej	- wyróżnić argumenty rzeczowe, logiczne i emocjonalne - rozpoznawać chwyt erystyczne, w tym argument <i>ad personam</i> , argumenty siły	- wyszukać przykłady argumentów <i>ad personam</i> oraz argumentów siły w wypowiedziach, w tym w wypowiedziach internetowych	- sformułować odpowiedź na argument <i>ad personam</i> z zachowaniem zasad etyki słowa
Kobiety w „męskich” zawodach	- określić tematykę tekstu Anny Dobiegały	- zrelacjonować, na czym polega praca bohaterki tekstu Anny Dobiegały	- wymienić cechy charakteru, które pomogły bohaterkom tekstu w osiągnięciu sukcesu zawodowego	- przygotować argumenty do dyskusji na temat znaczenia równego traktowania kobiet i mężczyzn w życiu zawodowym	- odszukać w różnych źródłach informacji przykłady kobiet, które odniosły sukces zawodowy w dziedzinie zdominowanej przez mężczyzn, i omówić ich osiągnięcia
Sztuka dyskusowania	- poprawnie posługiwać się terminami dotyczącymi dyskusji: <i>teza, argumenty, kontrargumenty</i>	- odróżnić rozmowę, spór, kłótnię od dyskusji - określić tezę przykładowej dyskusji - przygotować argumenty do dyskusji na wybrany temat	- sformułować kontrargumenty do podanych argumentów - zastosować argumenty i kontrargumenty w dyskusji	- wskazać błędy w przykładowej argumentacji - poprawić wskazane błędy w argumentacji	- omówić rolę moderatora w dyskusjach na forach internetowych
A gdyby mniej pracować?	- określić tezę, zawartą w tekście Bertranda Russella <i>Pochwała lenistwa</i>	- odszukać w tekście argumenty potwierdzające tezę o konieczności ograniczenia ilości pracy	- wyjaśnić, jak skrócenie czasu pracy może wpłynąć na jakość życia	- określić tekst Bertranda Russella jako esej - przygotować argumenty do dyskusji o skróceniu czasu pracy	- uczestniczyć w dyskusji na temat skrócenia czasu pracy, stosując odpowiednią argumentację

Podsumowanie – blaski i cienie pracy	- wymienić przykładowe utwory literackie i inne teksty kultury, których tematem jest ludzka praca	- podać przykłady pozytywnych aspektów pracy, ukazane w poznanych utworach	- zredagować wypowiedź pisemną na temat wyboru przyszłego zawodu	- omówić korzyści i zagrożenia związane z pracą, na podstawie wybranych utworów	- wypowiedzieć się na temat przemian modelu pracy we współczesnej gospodarce i współczesnym życiu społecznym
Cechy kultury popularnej	- poprawnie posługiwać się terminem <i>kultura popularna</i> - wymienić przykładowe teksty kultury popularnej, np. seriale, programy telewizyjne, utwory muzyczne, audycje radiowe, gry	- określić tematykę tekstu Piotra Żabickiego - wypowiedzieć się na temat ulubionego tekstu kultury popularnej	- omówić najważniejsze cechy kultury popularnej - odróżnić dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej	- przedstawić własną opinię dotyczącą wybranych tekstów kultury popularnej	- przygotować infografikę poświęconą ulubionemu pisarzowi lub twórcy kultury popularnej
Problemy komunikacji internetowej	- krytycznie odbierać informacje zamieszczane w internecie - sprawdzać wiarygodność i rzetelność informacji	- rozpoznawać fake newsy w przykładowych wypowiedziach internetowych	- negatywnie ocenić zjawisko trollowania	- rozpoznawać sposoby oznaczania wypowiedzi ironicznych w internecie	- sformułować zasady ochrony użytkowników internetu przed fake newsami
Kultura masowa w wierszu Wisławy Szymborskiej	- określić temat wiersza Wisławy Szymborskiej <i>Wieczór autorski</i>	- przedstawić najważniejsze informacje o życiu i twórczości Wisławy Szymborskiej	- omówić sytuację liryczną w wierszu Wisławy Szymborskiej - wypowiedzieć się na temat zachowania publiczności ukazanego w tekście <i>Wieczór autorski</i>	- zredagować zaproszenie na spotkanie autorskie z wybranym twórcą kultury wysokiej	- zgromadzić argumenty „za” i „przeciw” do rozważenia problemu: <i>Na co lepiej poświęcać czas – poznawanie dzieł kultury wysokiej czy dzieł kultury popularnej?</i>
Piosenka jako zapis wspólnego doświadczenia	- wskazać elementy świata przedstawionego we fragmencie powieści <i>Król</i>	- opisać ulubiony rodzaj muzyki i jego reprezentantów	- określić emocje publiczności ujawniające się podczas koncertu opisanego w tekście Katarzyny Ryrych - omówić przeżycia artysty ukazane we fragmencie <i>Króla</i>	- określić wypowiedź bohatera powieści <i>Król</i> jako monolog wewnętrzny	- sformułować wypowiedź ustną lub pisemną opisującą przeżycia związane z koncertem ulubionego artysty

Poprawność interpunkcyjna	- omówić zasady stosowania znaków interpunkcyjnych, w tym przecinka, średnika, wielokropka, cudzysłowu	- stosować zasady poprawnej interpunkcji w wypowiedziach pisemnych	- wskazać problemy związane z interpunkcją w wypowiedziach internetowych	- wyodrębnić wtrącenia w tekście przy pomocy znaków interpunkcyjnych	- poprawnie stosować zasady interpunkcji w zdaniach wielokrotnie złożonych
Kultura popularna jako źródło wskazówek życiowych	- określić tematykę wywiadu prasowego z Przemysławem Staroniem	- wskazać różnice między kulturą wysoką a kulturą popularną - podać cechy wywiadu prasowego jako gatunku publicystycznego	- wymienić postaci popkultury, które mogą być inspiracją dla nastolatków, i uzasadnić swoją opinię	- zredagować wypowiedź pisemną o postaciach popkultury stanowiących wzorzec lub inspirację dla młodych ludzi	- opisać instalację artystyczną <i>Dismaland</i> , wskazując bohaterów popkultury i zjawiska medialne, do których się ona odwołuje - wyrazić opinię na temat dzieła Banksy'ego
Podsumowanie – znaczenie kultury popularnej	- podać przykłady dzieł należących do kultury wysokiej i dzieł zaliczanych do kultury popularnej	- wskazać ulubione utwory popkulturowe i uzasadnić swoją opinię	- przedstawić popkulturowe postacie mogące stanowić wzory do naśladowania dla młodych ludzi	- wymienić pozytywne i negatywne skutki oddziaływania kultury popularnej na odbiorców	- omówić wybrane motywy literackie i kulturowe pojawiające się w piosenkach poetyckich wybranego twórcy
Retoryka jako sztuka przemawiania	- wymienić rodzaje przemówień	- rozpoznać różne rodzaje przemówień na podstawie przykładowych wypowiedzi - wskazać elementy budowy przemówienia jako formy wypowiedzi	- określić cel przemówienia i dobrać do niego argumenty - przygotować plan przemówienia	- zredagować przemówienie na wybrany temat	- omówić znaczenie stosowania pytań retorycznych w przemówieniu
Świat realny i wirtualny	- określić tematykę i główną myśl artykułu Ryszarda Kulika	- wyjaśnić pojęcie <i>świat wirtualny</i>	- opisać na podstawie tekstu wpływ nowoczesnych technologii na komunikowanie się ludzi	- wskazać wady i zalety nowych technologii na podstawie artykułu Ryszarda Kulika i własnych doświadczeń	- opisać instalację <i>Wchłonięci przez światło</i>
Niepełna ludzka rzeczywistość w wierszu Wisławy Szymborskiej	- określić tematykę wiersza Wisławy Szymborskiej <i>Może to wszystko</i>	- wymienić najważniejszych przedstawicieli literatury polskiej po 1989 r.	- wskazać wybrane ważne tematy literatury po 1989 r.	- omówić wizję ludzkiego życia ukazaną w wierszu Wisławy Szymborskiej	- wykonać ilustrację do utworu <i>Może to wszystko</i> w dowolnej formie, wykorzystując np. kadry

					z wybranych filmów, reprodukcje dzieł sztuki
Bohater zagubiony w polskiej rzeczywistości w opowiadaniu Olgi Tokarczuk	- określić czas i miejsce akcji opowiadania <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> - przedstawić podstawowe informacje o życiu i twórczości Olgi Tokarczuk - wymienić najważniejsze utwory Olgi Tokarczuk	- nazwać uczucia, przeżycia i doświadczenia bohatera opowiadania <i>Profesor Andrews w Warszawie</i>	- wskazać fragmenty tekstu opisujące stany emocjonalne profesora Andrews, sposoby postrzegania innych ludzi i nieznanego miasta	- wypowiedzieć się na temat wykorzystania w opowiadaniu narracji personalnej	- zredagować wpis z dziennika lub opowiadanie z narracją ukazującą wydarzenia z perspektywy bohatera – na temat wizyty w obcym kraju
Przenikanie się światów w filmie <i>Incepcja</i>	- określić tematykę filmu <i>Incepcja</i>	- wskazać – na podstawie recenzji – zalety filmu Christophera Nolana	- wypowiedzieć się na temat przenikania się świata realnego i nierzeczywistego w filmie <i>Incepcja</i>	- opisać wybrane kadry z <i>Incepcji</i>	- przedstawić i uzasadnić własną ocenę filmu <i>Incepcja</i>
Podsumowanie – nierzeczywiste światy w literaturze i filmie	- podać tytuły dzieł literackich i filmowych zawierających motyw nierealności świata	- wskazać cechy charakterystyczne twórczości Wisławy Szymborskiej, Olgi Tokarczuk	- wypowiedzieć się na temat obcości człowieka w świecie – na podstawie utworów Olgi Tokarczuk, Wisławy Szymborskiej	- przedstawić motyw wirtualnych światów w wybranych utworach literackich i innych tekstach kultury	- wypowiedzieć się na temat wpływu nowych technologii na kondycję człowieka i kształt współczesnego świata – na podstawie wybranych dzieł literackich i filmowych
Formy wypowiedzi: wypowiedź argumentacyjna	- wymienić elementy wypowiedzi argumentacyjnej: wstęp, rozwinięcie (argumentacja), zakończenie	- dobrać argumenty do podanej tezy - sformułować wstęp i zakończenie wypowiedzi argumentacyjnej	- odszukać w przykładowej wypowiedzi argumenty logiczne, rzeczowe, emocjonalne - przeanalizować plan wypowiedzi argumentacyjnej na podstawie przykładów	- przygotować plan wypowiedzi argumentacyjnej na wybrany temat - zredagować wypowiedź argumentacyjną	- zredagować wypowiedź argumentacyjną na temat: <i>Życie człowieka – ważny temat poezji XX wieku?</i>
Człowiek wśród zwierząt	- określić tematykę i główną myśl artykułu Zofii Karaszewskiej	- wskazać najważniejsze informacje naukowe o świecie zwierząt przedstawione	- wymienić podobieństwa i różnice między ludźmi i zwierzętami omówione	- wyjaśnić pojęcie <i>antropocentryzm</i>	- określić, na czym polega krytyczna ocena antropocentryzmu w książce <i>Czy jesteśmy</i>

		w artykule <i>Homo sapiens przegrywa</i>	w tekście Zofii Karaszewskiej		<i>mądrzejsi od szympansów?</i>
Obraz ludzkich relacji w opowiadaniu Marka Nowakowskiego	- omówić sytuację opisaną w opowiadaniu <i>Górą Edek</i>	- przedstawić podstawowe informacje o życiu i twórczości Marka Nowakowskiego	- ocenić zachowanie bohaterów utworu <i>Górą Edek</i> - określić negatywne zjawiska społeczne ukazane w opowiadaniu Marka Nowakowskiego	- odczytać aluzje literackie występujące w utworze <i>Górą Edek</i>	- odnieść się do tez Ewy Wilk zawartych w tekście <i>Kto jest w Polsce chamem</i> i uzasadnić swoje stanowisko za pomocą odpowiednich argumentów
Poprawność fonetyczna	- korzystać ze słowników, w tym ze słownika poprawnej polszczyzny, dla ustalenia właściwej wymowy wyrazów	- wskazać błędy fonetyczne w przykładowych wypowiedziach ustnych - poprawić dostrzeżone błędy fonetyczne	- poprawnie wymawiać przykładowe liczebniki - przedstawić zasady akcentowania wyrazów w języku polskim - stosować zasady poprawnego akcentowania	- wyjaśnić, na czym polega uproszczenie grupy spółgłoskowej - podać przykład uproszczenia grupy spółgłoskowej	- stosować zasady poprawnej wymowy w sytuacji oficjalnej
Problemy ekologiczne naszego świata	- określić tematykę wywiadu z Szymonem Malinowskim, współautorem książki <i>Nauka o klimacie</i>	- wskazać tezy autora książki <i>Nauka o klimacie</i> dotyczące zagrożeń klimatycznych dla współczesnego człowieka	- wymienić cechy gatunkowe wywiadu prasowego - odróżnić film dokumentalny od filmu fabularnego - podać przykłady filmów dokumentalnych dotyczących zmian klimatycznych	- sformułować propozycje dodatkowych pytań do wywiadu z Szymonem Malinowskim	- omówić problemy klimatyczne ukazane w wybranym filmie dokumentalnym
Czy sztuczna inteligencja zagraża ludzkości?	- omówić eksperyment dziennikarzy gazety „The Guardian” opisany w artykule Katarzyny Grzelak	- wyjaśnić pojęcie <i>sztuczna inteligencja</i>	- wymienić argumenty za rozwojem sztucznej inteligencji przedstawione w tekście	- zredagować wypowiedź argumentacyjną na temat: <i>Czy ludzie powinni obawiać się sztucznej inteligencji?</i>	- podać przykłady utworów literackich i innych tekstów kultury podejmujących temat sztucznej inteligencji
Podsumowanie – co dalej z naszym światem?	- wymienić przykładowe utwory literackie ukazujące problemy współczesnego człowieka	- przedstawić tematykę wybranego utworu Marka Nowakowskiego	- określić emocje i zachowania ludzkie opisane w utworach Marka Nowakowskiego	- wypowiedzieć się na temat zagrożeń dla naszego świata – na podstawie poznanych	- przygotować wypowiedź pisemną lub ustną dotyczącą sytuacji współczesnego człowieka – na

				tekstów, w tym artykułów prasowych	podstawie poznanych utworów literackich
Powtórzenie wiadomości – od czasów II wojny światowej do nowszej współczesności	- wskazać przedstawicieli literatury polskiej w poszczególnych okresach – od II wojny światowej po współczesność	- scharakteryzować w zwięzły sposób okresy w literaturze i kulturze polskiej: lata II wojny światowej i okupacji, okres 1945–1989, okres po 1989 r.	- podać przykłady utworów literackich z danego okresu po II wojnie światowej oraz określić ich tematykę	- wymienić wybrane ważne tematy w literaturze polskiej II połowy XX w. oraz w literaturze współczesnej	- przedstawić i ocenić wybrane utwory ulubionego autora współczesnego